

III.

Datum: 10. 1. 2012

Verze: 12

Rámcová pozice

Projednávaná věc: **Budoucí podoba Společné zemědělské politiky**
(soubor legislativních návrhů)

Čísla dokumentů: 15396/2011, 15397/2011, 15398/2011, 15399/2011, 15400/2011,
15425/2011, 15426/2011

Stupeň priority pro ČR: Národní prioritá

1) Popis problematiky:

V návaznosti na Sdělení EK k budoucí podobě SZP po roce 2013 (18. 11. 2010) a balíček návrhů k podobě příštího víceletého finančního rámce (29. 6. 2011) představila EK dne 12. 10. 2011 legislativní balíček k budoucímu směřování SZP zahrnující následující návrhy:

- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky (dále jen „návrh nařízení o přímých platbách“),
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (dále jen „návrh nařízení o jednotné společné organizaci trhů“),
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (dále jen „návrh nařízení o rozvoji venkova“),
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky (dále jen „návrh horizontálního nařízení“),
- návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty,
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013,
- návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy.

První prezentace těchto návrhů na půdě Rady proběhla ze strany EK ve dnech 20. – 21. 10. 2011, kde se v návaznosti na oficiální představení návrhů uskutečnila rovněž první politická diskuse, jež bude v rámci formací Rady EU aktivně pokračovat po skončení polského předsednictví v roce 2012 pod vedením dánského předsednictví, příp. kyperského. Paralelně s projednáváním na ministerské úrovni se rovněž rozeběhla odborná expertní diskuse prostřednictvím pracovních skupin Rady EU. Otázkou budoucího směřování SZP se aktivně zabývá rovněž Evropský parlament, jemuž byla vstupem Smlouvy o fungování EU v platnost a účinnost přiznána spolurozhodovací pravomoc.

Zveřejnění oficiálních legislativních návrhů předcházela řada formálních, neformálních i technických jednání ke Sdělení EK a rovněž snaha maďarského předsednictví dosáhnout v březnu 2011 k tomuto Sdělení přijetí závěrů Rady. Toto úsilí maďarského předsednictví nicméně nebylo naplněno a Rada na svém jednání dne 17. 3. 2011 přijala pouze závěry předsednictví podpořené kvalifikovanou většinou členských států. Hlavní překážkou pro schválení plnohodnotných závěrů Rady se stala především malá ambicióznost textu,

III.

problematické formulace v kontextu financování SZP a budoucí podoby tržních opatření a rovněž nedostatečný akcent na vyrovnání podmínek mezi členskými státy.

Obecná charakteristika legislativních návrhů

Návrhy Komise týkající se víceletého finančního rámce na roky 2014–2020¹ stanoví rozpočtový rámec a hlavní orientaci Společné zemědělské politiky (SZP). Na tomto základě Komise představila soubor nařízení, jimiž se stanoví legislativní rámec pro SZP v období let 2014–2020, spolu s posouzením dopadů alternativních scénářů pro rozvoj této politiky. Stávající reformní návrhy vycházejí ze Sdělení EK o budoucnosti SZP, jehož cílem bylo reagovat na budoucí výzvy pro zemědělství a venkovské oblasti a vytyčit cíle stanovené pro SZP, kterými jsou zejména životaschopná produkce potravin; udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu a vyvážený územní rozvoj. Společným tématem, které z tohoto procesu vyplynulo, je potřeba podpořit účinnost zdrojů k dosažení inteligentního a udržitelného růstu zemědělství a venkovských oblastí EU podporujícího začlenění v souladu se strategií Evropa 2020 a zachovat strukturu SZP ve dvou pilířích, které k dosažení stejných cílů využívají vzájemně se doplňující nástroje.

Tato reforma poprvé zavádí do prvního pilíře SZP vícesložkovou strukturu přímých plateb včetně silné ekologické složky, tzv. ozelenění. S ekologizací by mělo být nyní svázáno třicet procent přímých plateb. Předpokladem vyplácení přímých plateb nadále zůstane podmíněnost a dobré zemědělské a environmentální podmínky. Komise hodlá do požadavků podmíněnosti zahrnout rovněž rámcovou směrnici o vodě. Také v oblasti rozvoje venkova jsou zdůrazňovány cíle udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu, jako je např. obnova, zachování a posílení ekosystémů, podpora účinnosti zdrojů a nízkouhlíkové zemědělství odolné vůči klimatu. „*Budoucí SZP tedy nebude dle EK jen politikou, která se zabývá pouze malou, i když zásadní částí ekonomiky EU, ale také politikou strategického významu pro zabezpečení potravin, pro životní prostředí a územní rovnováhu. V tom spočívá přidaná hodnota skutečně společné politiky EU, která co nejúčinněji využívá omezených rozpočtových zdrojů a v celé EU zachovává udržitelné zemědělství, řeší důležité přeshraniční otázky, jako je změna klimatu, posiluje solidaritu mezi členskými státy a zároveň umožňuje pružnost v uspokojování místních potřeb.*“ Nicméně některé aspekty návrhů EK tímto směrem nejdou – např. jednotlivé prvky ozelenění či zastropování přímých plateb mohou mít přímý negativní dopad na zajištění potravinové bezpečnosti v globálním měřítku a na konkurenceschopnost a produktivitu agro-potravinářského sektoru.

Hlavní aspekty legislativních návrhů:

Návrh nařízení o přímých platbách

- SAPS (systém jednotné platby na plochu) i SPS (systém jednotné platby na farmu) mají být ukončeny v roce 2013 a nahrazeny vícesložkovým systémem založeným na platebních nárocích (platby budou poskytovány pouze aktivním zemědělcům), jenž má obsahovat zejména základní platbu, 30% složku ozelenění a platbu pro mladé farmáře. Změna systému má být provedena bez přechodného období.
- Součástí návrhů je rovněž opuštění historického modelu SPS ve prospěch regionálního modelu přímých plateb založeném na platebních nárocích.

---

¹ Primárně jde o návrh nařízení Rady stanovující příští finanční rámec na období 2014-2020 – COM (2011)398 a sdělení Komise – rozpočet pro Evropu 2020 – COM (2011)500

III.

- Ozeleňování (greening) má být dle legislativních návrhů povinné pro všechny farmáře pobírající základní platbu. Vyčleněno na něj má být 30 % celkové národní obálky. Podmínkou má být diverzifikace pěstovaných plodin (nejméně 3 plodiny), uchování stálých pastvin a vyčlenění 7 % obhospodařované půdy na ekologické účely.
- Legislativní návrhy zavádí povinnou podporu pro mladé farmáře, která je určena farmářům začínajícím se zemědělskou činností, kteří jsou mladší 40 let. Farmář může tuto platbu obdržet maximálně po dobu 5ti po sobě jdoucích let. Členský stát může pro tuto platbu alokovat až 2 % národní obálky.
- Nově je zavedena možnost poskytovat podpory pro LFA oblasti také v rámci přímých plateb, a to až do výše 5 % národní obálky. Umožněno je rovněž poskytovat couplované platby (platby vázané na produkci), a to až do výše 5 – 10 % národní obálky (případně i více, v tomto případě je však nutný souhlas EK).
- Nově je definováno povinné schéma pro malé farmáře, pro které může členský stát alokovat až 10 % národní obálky, a jehož využití je pro malé farmáře dobrovolné. V rámci tohoto schématu obdrží roční platbu, která nahradí veškeré přímé platby. Celková částka na příjemce však musí být v rozmezí 500 až 1000 €.
- Legislativní návrhy zavádí strop přímých plateb pro jednotlivé zemědělské podniky (capping). Zastropování je navrženo pro základní přímou platbu. Součástí návrhu jsou odstupňované stropy, rostoucí procenta krácení a absolutní strop 300.000 € na podnik (*platby od 150 tis. – 200 tis. € - krácení 20 %, 200 tis. – 250 tis. – krácení 40 %, 250 tis. – 300 tis. – krácení 70 %, nad 300 tis. – krácení 100 %*). Krácení má být sníženo o komplexní mzdové náklady. Cappingem vygenerované finanční prostředky mají zůstat ve finanční obálce daného členského státu a mají být použity v programu rozvoje venkova na podporu inovačních opatření.
- Legislativní návrhy také obsahují definici aktivního farmáře. Tím je fyzická či právnická osoba (či jejich skupiny), jejíž podíl přímých plateb na celkových příjmech z nezemědělských činností představují minimálně 5 %. To však neplatí pro farmáře, jejichž přímé platby v předešlém roce nepřesáhly 5000 €.

Návrh nařízení o rozvoji venkova

- Toto nařízení doplňuje tzv. obecné nařízení², které stanovuje společné podmínky pro fondy EU zahrnuté ve Společném strategickém rámci (např. obsah Partnerské smlouvy, obecné zásady programování, monitorování, finanční nástroje, způsobilost výdajů) konkrétními podmínkami pro rozvoj venkova.
- Struktura nařízení pro rozvoj venkova umožňuje značnou variabilitu a flexibilitu systému podpor, nicméně na druhou stranu je implementace (volba konkrétních opatření) podmíněna podrobnou analýzou a reálným zdůvodněním potřeb ve vztahu k plnění šesti priorit EU (viz níže) včetně konkrétního závazku k plnění cílů a stanovení konkrétních hodnot, které budou dosaženy.
- Nařízení nově definuje 6 priorit EU (místo stávajícího konceptu „os“):
  - Podpora přenosu znalostí v zemědělství a lesnictví
  - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a životaschopnosti zemědělských hospodářství a lesnictví

² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká Společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006. K tomuto nařízení byla rovněž zpracována Rámcová pozice.

III.

- Podpora pro organizaci potravinového řetězce a řízení rizik
  - Obnova, ochrana a udržení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví
  - Podpora efektivního využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkové hospodaření v oblasti zemědělsko-potravinářského odvětví a lesnictví
  - Podpora sociálního začleňování, redukce chudoby a ekonomický rozvoj venkovských oblastí
- Nabídka opatření zůstává v obdobném rozsahu jako ve stávajícím nařízení: nově je zavedena podpora řízení rizik (pojištění, podílové fondy), významný důraz je kladen na inovace, spolupráci a zmírňování změny klimatu.
- Návrh předpokládá vytvoření výkonnosti rezervy vyčleněním 5 % rozpočtu EZFRV, které bude Komise přidělovat na základě plnění tzv. „milníků“, hodnot pro finanční i výstupové ukazatele, které mají být dosaženy v polovině příštího programového období.
- Kritéria pro výpočet alokace pro členské státy budou založena jednak na objektivních kritériích a na současném rozpočtu v stávajícím období, rozpočet na jednotlivé státy nicméně dosud není určen (předpokládáme v roce 2012 – v souvislosti s projednáváním víceletého finančního rámce na období 2014 - 2020).
- míra příspěvku EU dosahuje standardně až 85 % (navýšení oproti stávajícímu období, kdy bylo 75 % - 80 %) pro méně rozvinuté regiony (ve stávajícím vymezení celá ČR bez Prahy), nicméně konkrétní vymezení dosud nebylo stanoveno. Pro ostatní regiony je míra příspěvku EU max. 50 %.
  - pro určitá opatření je míra EU příspěvku až 90 % (vzdělávání, seskupení producentů, spolupráce a LEADER, podpora zahájení činnosti mladých zemědělců), v případě významně inovativních investic může činit podpora až 100 % (prostředky z I. pilíře, tj. cappingu),
  - zvýšení příspěvku EU je sice výhodné pro státní rozpočet, nicméně při zachování takto vysokého procentního podílu EU:ČR (85:15, či dokonce 100:0) dojde ve výsledném efektu ke snížení celkového rozpočtu programu na období 2014 – 2020.
- Co se týče nástrojů řízení krizí, součástí lepšího fungování záchranné sítě by mělo být zvýhodnění vytváření pojištění a vzájemných fondů.

Návrh horizontálního nařízení

- U návrhu nařízení o financování, řízení a sledování SZP došlo k výraznému tematickému rozšíření oproti původnímu nařízení. Mimo tradiční oblasti financování SZP zahrnuje předložený legislativní návrh také ustanovení o zemědělském poradenském systému (FAS), integrovaném administrativním a kontrolním systému IACS a ustanovení týkající se systému kontroly podmíněnosti Cross Compliance. V oblasti Cross Compliance navíc dochází k celkovému přeskupení pravidel povinných požadavků na hospodaření (SMR) a pravidel dobrého zemědělského a environmentálního stavu (GAEC).
- Návrh počítá se zefektivněním systému kontrol s cílem snížit počet kontrol na místě u členských států s řádně fungujícími kontrolními systémy a nízkou mírou chybovostí. Naopak v oblastech, kde přetrvává nedodržování podmínek, by mělo dojít k jejich zintenzivnění. Návrh zároveň rozšiřuje prostor pro ukládání pokut a sankcí, a to těm členským státům, jejichž platební agentury nezajišťují odpovídající kontroly, proplácení platby příjemcům se zpožděním nebo nezasílají požadované informace Komisi včas.
- Změnu s přímým dopadem na ČR přináší oblast financování z EZFRV, kdy oproti aktuálnímu programovacímu období dochází ke snížení výše předfinancování ze 7% na

III.

4%. Tato skutečnost bude znamenat nutnost zapojení většího množství prostředků státního rozpočtu při zahájení realizace programu.

Návrh nařízení o jednotné společné organizaci trhů

Předložený návrh o jednotné společné organizaci trhů reflektuje změny, které vznikly v souvislosti s přijetím Smlouvy o fungování EU, především rozdělení pravomocí podle článku 290 a 291 (akty v prováděcí pravomoci a akty v přenesené pravomoci). Cílem reformy v kontextu tohoto nařízení by mělo být co nejvíce harmonizovat, zefektivnit a zjednodušit zejména ustanovení týkající se více než jednoho zemědělského odvětví. Nařízení by se mělo vztahovat na všechny zemědělské produkty uvedené v příloze I Smlouvy, aby se zajistila existence společné organizace trhů se všemi těmito produkty. Nařízením jsou upraveny otázky tržních intervencí či pravidla týkající se uvádění na trh a organizací producentů. Stávající režim rozdělování potravin nejchudším osobám v Unii přijatý v rámci Společné zemědělské politiky by měl být předmětem samostatného nařízení.

Návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty

Tímto nařízením se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti s jednotnou společnou organizací zemědělských trhů, jako jsou podpora na dodávky mléčných výrobků dětem, stanovení vývozních náhrad či zvláštní opatření týkající se vývozních náhrad pro obiloviny a rýži. Jedná se o jediné nařízení z návrhů reformy SZP, které je ve výhradní kompetenci Rady.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013

Nařízení (ES) č. 73/2009 zavedlo systém povinného postupného snižování přímých plateb (modulaci), s výjimkou přímých plateb do výše 5 000 EUR, který bude použitelný až do kalendářního roku 2012. V důsledku toho byly až do kalendářního roku 2012 stanoveny celkové čisté částky přímých plateb (čisté stropy), které mohou být poskytnuty v členském státě po použití modulace. S cílem zachovat v kalendářním roce 2013 výši přímých plateb na podobné úrovni jako v roce 2012, avšak s náležitým ohledem na postupné zavádění přímých plateb v nových členských státech, navrhuje EK zavést mechanismus úpravy plateb pro rok 2013, který by měl rovnocenný účinek jako modulace a čisté stropy. Pro hladké fungování přímých plateb v kalendářním roce 2013 EK vnímá jako nezbytné prodloužit platnost čistých stropů stanovených pro kalendářní rok 2012 i na rok 2013 a v případě potřeby je upravit, zejména v souvislosti se zvýšením v důsledku postupného zavádění přímých plateb v nových členských státech a s ukončením dobrovolné modulace. Veškeré částky přímých plateb, které mají být zemědělcům poskytnuty v kalendářním roce 2013, převyšující částku 5 000 EUR, se sníží o 10 %. Toto snížení se zvyšuje o 4 procentní body u částek vyšších než 300 tis. EUR. Na nové členské státy se dle aktuálního návrhu nařízení bude aplikovat snížení částek nad 300 tis. EUR o 4 %, tak jako v roce 2012, přičemž na zemědělce v Bulharsku a Rumunsku by se modulace neměla vztahovat.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podpory pěstitelům révy

Tato úprava ošetřuje "Režim jednotné platby a podpory pěstitelům révy vinné" a její poskytování od roku 2014. Předkládaný návrh nařízení se netýká ČR, jedná se o podporu, která v ČR nebyla nastavena, neboť se týká pouze starých členských států.

III.

2) Pozice ČR:

ČR bude ve vyjednávání k legislativním návrhům k budoucímu směřování SZP klást důraz zejména na následující priority, které jsou dále rozvedeny v této pozici.

- Za základní východiska pozice ČR pro posuzování jednotlivých návrhů považuje ČR větší tržní orientaci SZP, efektivitu vydávání prostředků, flexibilitu a snižování administrativní zátěže. Těmito principy bude ČR při vyjednávání posuzovat nově proponované nástroje (např. mladý farmář).
- ČR nepodporuje zastropování přímých plateb (capping), především s ohledem na administrativní náročnost. Podporuje naopak opatření vedoucí k rozvoji venkova (II. pilíř), proto podporuje flexibilitu převodu prostředků mezi oběma pilíři pro všechny členské státy bez rozdílu.
- Co se týče kondicionalit, bude ČR usilovat o minimalizaci jejich administrativní náročnosti a podpoří pouze ty, které mají přímou vazbu na program rozvoje venkova. Co se týká makroekonomických kondicionalit, ČR je nemůže v jejich současné navrhované podobě podpořit.
- V diskuzi o ozeleňování (greening) ČR podporuje snahu o ekologizaci, nicméně navrhovaná opatření jsou příliš administrativně náročná a neposkytují flexibilitu členským státům. Z toho důvodu bude ČR prosazovat, aby byla tato opatření založena na principu dobrovolnosti a aby byla motivační.

Česká republika souhlasí s cíli pro budoucí Společnou zemědělskou politiku po roce 2013 tak, jak byly definovány Evropskou komisí. SZP představuje základní nástroj pro zajištění strategické míry produkce potravin v EU, udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a udržitelný rozvoj venkovských oblastí. Česká republika dále dlouhodobě podporuje, aby budoucí SZP vedla k vyšší tržní orientaci a konkurenceschopnosti zemědělského sektoru, což přispěje ke snížení závislosti zemědělského sektoru na veřejných zdrojích včetně rozpočtu EU.

Souhlasíme rovněž se zachováním SZP jako společné politiky a podporujeme zachování dosavadní dvoupilířové struktury, která vytváří dobré předpoklady pro naplňování budoucích cílů. V této souvislosti bude ČR zásadně dbát na dodržování hospodářské soutěže v rámci společného zemědělského trhu a v této souvislosti bude odmítat renacionalizaci SZP.

Pouze konkurenceschopná agrární produkce, která je podpořena schopností zajistit zmírnění negativních důsledků volatility cen, může být základem prosperity evropského zemědělství a vést ke splnění základního cíle SZP, kterým je zabezpečení strategické míry produkce potravin v EU při současném zajištění přiměřené bezpečnosti produkce a jejich environmentálních efektů. Tato prosperita může být zajištěna jedině na základě prosazování efektivnosti v rámci SZP, která bude podpořena:

- platbami vyrovnávajícími zvýšené požadavky na plnění environmentálních standardů a veřejných statků;
- platbami a nástroji zhodnocujícími a vyrovnávajícími zvýšené kvalitativní požadavky na potraviny vyžadované v EU;
- důrazem na investice do vyspělých technologií pro plnění produkčních i mimoprodukčních funkcí zemědělství, do diverzifikace činností podniků, výzkumu a vzdělávání a do poradenství;
- zajištěním odpovídající příjmové stability zemědělců;

III.

- a v neposlední řadě vytvořením spravedlivých podmínek pro podnikání opuštěním nerovností v subvencování zemědělské činnosti vyplývajících z historických údajů o produkci a omezením finančních stimulů z národních rozpočtů, tak aby farmáři ve všech státech EU realizovali svoji produkci ve srovnatelných podmínkách.

Za těžisko naplňování environmentálních a souvisejících mimoprodukčních funkcí zemědělství považujeme nástroje II. pilíře. Je třeba, aby opatření rozvoje venkova hrála zásadní roli v procesu adaptace evropského zemědělství a lesnictví na změnu klimatických podmínek, při snižování emisí skleníkových plynů, ochraně krajiny, biodiverzity a ekosystémových služeb a v rámci dalších nových výzev. Přístup k naplňování cíle udržitelného hospodaření s přírodními zdroji by měl být komplementární k diskusi o Strategii EU pro biodiverzitu po roce 2010.

Třetí z cílů, vyvážený územní rozvoj, považujeme za nezbytný předpoklad k zajištění životaschopnosti venkovských oblastí. Vyvážený územní rozvoj venkova se musí soustředit na naplnění principů udržitelného rozvoje území a přispět k naplnění závazků Strategie Evropa 2020. Jde o nezbytný nástroj k zajištění životaschopnosti venkovských oblastí, zachování života na venkově, dostupnosti občanské vybavenosti na venkově a zamezení depopulace venkova způsobené nedostatečnou dostupností veřejných služeb. Tento cíl více než jiné závisí na důsledné koordinaci intervencí z II. pilíře SZP a ostatních fondů EU.

Za významný považuje Česká republika také předpoklad nastavení koordinačních mechanismů mezi různými sektorovými a horizontálními strategiemi, spolupráci mezi subjekty na venkově a soulad intervencí se strategickými plány územních subjektů. Vzájemná koordinace a spolupráce napomůže lepšímu cílení intervencí tohoto cíle a podpoří spolupráci obcí a zemědělských subjektů.

Česká republika vítá, aby programy rozvoje venkova členských států byly založeny na předem definovaných potřebách a strategii jejich naplnění. Objektivní potřeby venkova jsou závislé na řešení investic do infrastruktury veřejných služeb. V nařízení navržené opatření k financování základních služeb na venkově a obnovu vesnic definované v místních strategiích a v souladu s podmínkami daného členského státu je nutné efektivně využít. Vyžaduje to také nutnost najít vyvážený přístup mezi intervencemi politiky soudržnosti a SZP.

Podpora cíle zaměřená na diverzifikace činností na venkově, která respektuje funkce venkova a krajiny a reaguje na demografickou situaci na venkově, může významně přispět k naplnění cílů Strategie Evropa 2020. Diverzifikace činností musí přispívat k vytváření pracovních příležitostí na venkově. Silná politika rozvoje venkova by měla být zaměřena na modernizaci, posilování konkurenceschopnosti zemědělských a potravinářských subjektů, podporu investic a s cílem dosahování vyšší přidané hodnoty zemědělských aktivit z produkce a zpracování napříč produkčním řetězcem. Důležité je zejména podporovat perspektivní ekonomické aktivity nezemědělské i zemědělské povahy, navázat podporu na intervence Evropského sociálního fondu a zohlednit specifika venkovského prostoru. Zemědělství může významně přispět k zaměstnanosti na venkově zejména zvýšením podílu činností s vyšší přidanou hodnotou, např. zpracováním zemědělských produktů, prodejem zpracovaných výrobků na lokálních trzích, diverzifikací zemědělských činností, produkcí a zpracováním biomasy.

Problémy venkova v oblasti sociálního začleňování a boje s chudobou souvisí zejména se zajištěním pracovních příležitostí, dostupností sociálních a zdravotních služeb, dopravní

III.

dostupností apod. Tyto služby na jedné straně závisí na kvalitní infrastruktuře, na druhé musí v místě existovat jejich nabídka. Opatření v této oblasti musejí doplňovat intervence Evropského sociálního fondu.

Tyto priority a s nimi související potřeby členských států by měly být primárně zohledněny při posuzování kritérií pro finanční alokace na rozvoj venkova. Současně je nezbytné se v maximální možné míře vyvarovat překryvům mezi I. a II. pilířem.

SZP po roce 2013 musí být politikou modernější tak, aby lépe reagovala na aktuální potřeby a výzvy, kterým čelí evropská společnost. Současně zemědělci musí být schopni zajistit si ve větší míře než dosud dostatečný příjem prodejem komodit a výrobků s vysokou přidanou hodnotou a provozováním nezemědělských činností.

V tomto kontextu bude ČR usilovat o vytvoření spravedlivé soutěže zemědělců ze všech členských států na vnitřním trhu a především o posílení kroků směřujících ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského zemědělství. S tím souvisí zásadní nesouhlas České republiky se zavedením jakýchkoliv opatření, a to v rámci obou pilířů SZP, která rozlišují úroveň podpory na základě uměle zvolených kritérií, jako je stropování plateb na základě velikosti podniků či modulace.

Klíčovým předpokladem, o který bude ČR v návaznosti na výše uvedené usilovat, je co nejrychlejší zveřejnění návrhů prováděcích aktů ze strany Evropské komise, ze kterých bude možno konkrétně kvantifikovat nárůst požadavků na kontroly či přípravu konkrétních scénářů uvedení nově reformované SZP do praxe.

Vzhledem k tomu, že objem rozpočtu na SZP není obsahem legislativních návrhů k SZP, Rámcová pozice se k tomuto tématu nevyjadřuje. Aktuální pozice ČR k výši rozpočtu na SZP je uvedena v Rámcové pozici k rozpočtu pro Evropu 2020 schválené Výborem pro EU na vládní úrovni 31. srpna 2011.

Návrh nařízení k přímým platbám

ČR považuje za prioritní, aby nová SZP byla jednoduchá, transparentní, spravedlivá a zároveň musí vytvářet předpoklady pro zvýšení konkurenceschopnosti evropských farmářů.

Co se týká nového návrhu na úpravu přímých plateb, skutečnost, že nový systém výplaty přímých plateb by měl být založen na platebních nárocích, ČR nepovažuje za krok směrem ke zjednodušení, ale naopak. Jak je zmíněno i v dopadové studii EK, zavedení tohoto systému by pro nové členské státy uplatňující v současné době režim jednotné platby na plochu (SAPS) představovalo nemalé finanční náklady a zvýšení administrativní zátěže. **ČR podporuje prodloužení aplikace režimu SAPS právě z důvodu jeho jednoduchosti a snadné administrativy tohoto systému.**

Prioritou České republiky je maximální zjednodušení SZP, a to je důvod, proč ČR navrhovala, aby nový systém distribuce přímých plateb byl založen na výměře obhospodařované půdy. Jsme přesvědčeni, že navrhovaná konvergence platebních nároků povede v budoucnosti k vytvoření systému, který bude založen na podobných principech, ze kterých vycházel návrh České republiky. Co se týče kalkulace jednotlivých národních obálék, jedná se o krok správným směrem, nicméně se domníváme, že Evropská komise mohla být ve

III.

svém návrhu ve smyslu přiblížení výše obálek k 100% hranici průměru EU-27 ještě o něco ambicióznější.

ČR zároveň dlouhodobě odmítá zavedení jakýchkoli opatření, která rozlišují úroveň podpory podle uměle zvolených kritérií, neboť vedou k nárůstu administrativní zátěže a jsou v přímém rozporu s principy zjednodušení SZP. **Proto se staví proti návrhu na zastropování (capping)**, a to i přesto, že podle prvotních analýz ČR nebude patřit mezi země zásadněji dotčené aktuálně navrženým opatřením umožňujícím odečet nákladů na zaměstnanost od kontrolovaného stropu dotace. Přestože odečet nákladů na zaměstnanost výrazně eliminuje dopad cappingu na ČR, způsobí výrazný nárůst administrativy, protože kontrolu nákladů na zaměstnanost je totiž možné provést pouze prostřednictvím kontroly účetnictví v rámci kontroly na místě. **Stejně stanovisko zastává ČR i pro uplatnění modulace v roce 2013.**

ČR vnímá nezbytnost **vymezení aktivního farmáře**. Na druhou stranu jeho vymezení podílem přímých plateb na nezemědělských příjmech pokládáme za velmi komplikované, neboť navržená definice neumožňuje provést kontrolu administrativně. Jedinou cestou pro ověření splnění podmínky je kontrola účetnictví, kterou je třeba provést prostřednictvím kontroly na místě. Tento fakt by znamenal, stejně jako v případě zavedení zastropování plateb, značný nárůst administrativní zátěže a nákladů na provádění takových kontrol. V otázce definice aktivního zemědělce je tudíž žádoucí umožnit prostor pro flexibilitu na národní úrovni s ohledem na rozdílné podmínky v jednotlivých členských státech.

ČR chápe snahu EK o ekologizaci přímých plateb, nicméně se domníváme, že opatření **ozelenění (greening) by měla být motivačního, a tedy spíše dobrovolného charakteru**. Zároveň chceme zdůraznit, že za jeden z hlavních cílů stávající reformy považujeme **zjednodušení SZP.**

Co se týče konkrétních opatření ozelenění, ČR se **staví velmi rezervovaně především k opatření ekologicky zaměřených oblastí (ecological focus areas)**, a to jak k vlastnímu opatření, tak především k navržené hranici 7 %, kterou v první negociační fázi odmítá. Zejména v tomto kontextu je třeba prosazovat, že jakékoli opatření nesmí vést ke zhoršení konkurenceschopnosti evropských zemědělců a neměla by ohrozit potravinové zabezpečení států, potažmo EU.

Domníváme se, že je třeba současné návrhy týkající se ozelenění podrobit velmi zevrubné diskuzi ke konkrétním prvkům navržených opatření.

V případě návrhu podpory pro **mladé farmáře** ČR zcela vnímá potřebu řešit aktuální problémy s věkovou strukturou evropských zemědělců, kterým v tomto směru čelí prakticky všechny státy EU. Domníváme se však, že opatření tohoto typu je třeba řešit také s ohledem na národní specifika, a tudíž **v rámci určité národní flexibility**.

Co se týká podpory malých farmářů, je ČR proti opatřením, které rozlišují výši podpory podle umělých kritérií, jako je např. velikost farmy. Nicméně **ČR vnímá potřebu zjednodušení podpory malým farmářům**, opatření podobného typu by však bylo možné podpořit za předpokladu, že rozhodnutí o takové podpoře bude **v kompetenci členského státu**. Toto opatření by mělo být jak z pohledu zemědělce, tak ale i z pohledu členského státu, **dobrovolné**.

III.

Ohledně možnosti využití **podpory spojené s produkcí**, ČR v tomto směru možnosti vymezené návrhem **vítá a podporuje**. Zároveň podporuje rozšíření tohoto opatření na případné další sektory, např. prasata.

Stejně tak **podporuje návrhy**, které vedou k **možnému převodu financí mezi oběma pilíři**. Považujeme takové řešení finančních transferů mezi pilíři za daleko efektivnější a transparentnější než opatření typu capping či modulace. Na druhou stranu se stavíme proti tomu, aby jakákoli možnost těchto transferů byla umožněna pouze některým členským státům, respektive některým členským státům odepřena (včetně ČR).

ČR podporuje, aby byl do návrhu doplněn nástroj, který by umožňoval jednotlivým členským státům v rámci jejich působnosti využít případné nespotřebované částky vyplývající z aplikace nového vícesložkového systému přímých plateb.

Návrh nařízení o jednotné společné organizaci trhů

Česká republika podporuje modernizaci tržních opatření tak, aby pružněji a efektivněji reagovala na vývoj situace na trhu a **stala se reálnou záchrannou sítí, nikoliv odbytištěm produkce**.

Tržní opatření by měla být jedním ze základních nástrojů, kterými bude možné reagovat a efektivně řešit stále častěji se objevující výkyvy tržních cen zemědělských komodit.

Důležitou otázkou zůstává mechanismus včasného uvádění těchto opatření v platnost, a to jak v době výrazného poklesu cen, tak i jejich růstu.

Vzhledem k trvale přebytkové bilanci obilovin, jako rozhodující zemědělské rostlinné komoditě ČR, je nezbytné, aby byl nadále zachován současný systém záchranné sítě EU pomocí objemově určeného intervenčního nákupu.

ČR podporuje zachování produkčního potenciálu vinic členských států EU, tj. zachování registru vinic a práv na opětovnou výsadbu, která umožní zabránit nekontrolované výsadbě v rozhodujících produkčních zemích jihu Evropy. V opačném případě by mohlo dojít k nekontrolovatelným výsadbám zpravidla z podpor v minulých letech vyplacených za vykloučení těchto vinic. ČR naproti tomu nepodporuje snahy o obnovu podpor na destilaci vína na alkohol s dotací EU, neboť se jedná o podporu, která byla již jako neefektivní zrušena minulou reformou. Naopak podporuje přesunutí co největších podpor do restrukturalizace a přeměny vinic jako nejúčinnějšího nástroje podpory prodeje vín.

ČR požaduje prodloužení stávající společné organizace trhu s cukrem do roku 2020. Cukr je strategická a citlivá komodita EU, trh po tvrdé reformě je nestabilní, došlo ke ztrátě soběstačnosti EU snížením kvóty a zejména nedochází k odstraňování bariér světového obchodu s cukrem. Takovéto jednorázové a úplné ukončení společné organizace trhu s cukrem by bylo ve světle situace na světovém cukerním trhu rizikovým krokem. Od roku 2014 v rámci systému přímých plateb zanikne oddělená platba za cukr vyplácená pěstitelům cukrovky v objemu pro ČR ve výši 44,245 mil. EUR ročně. Zánik oddělené platby za cukr by znamenal prakticky okamžitý odchod pěstitelů řepy na jiné komodity a tím i zánik cukrovarů. Pokud bude skutečně zrušena oddělená platba za cukr, bude nezbytně nutné od roku 2014 najít jiný způsob podpory pěstitelů cukrovky, kteří jsou v rámci společné organizace trhu limitováni stanovenou minimální cenou cukrovky. Právě oddělená platba za cukr měla za cíl minimální cenu doplnit pro nezbytně nutnou rentabilitu pěstování cukrovky. Nevidíme řešení

III.

tuto komoditu zařadit do citlivých sektorů a podpořit ji v současné výši, protože by tato platba čerpala téměř 50% částky, kterou by ČR mohla vyčlenit na citlivé sektory. Pokud bude trvat společná organizace pro cukr, požadujeme, aby zůstala oddělená platba za cukr jako samostatná decouplovaná platba (při vzniku nových referencí z roku 2013) tak, jak je nedílnou součástí doposud realizované společné organizace trhu s cukrem minimálně do doby ukončení společné organizace trhu. Jinak je reálná možnost, že některé státy by mohly své pěstitelé podporovat výrazněji přes systém platebních nároků a citlivých sektorů. Český pěstitel by se stal nekonkurenceschopným, což by mohlo vést k uzavření cukrovarů, protože přes 80 % národní kvóty je v držení zahraničního kapitálu, který může dát přednost vlastním lépe saturovaným pěstitelům.

Velmi důležitá je také problematika lepšího fungování potravinového řetězce. Zde klademe důraz na potřebu zvýšení transparentnosti a odpovídající rozdělení přidané hodnoty v rámci tohoto řetězce.

Návrh nařízení k rozvoji venkova

ČR bere na vědomí začlenění EZFRV do Společného strategického rámce a s ním související nové prvky (Partnerská smlouva, kondicionality, výkonnostní rezerva). V tomto kontextu **apelujeme na Komisi k včasnému předložení návrhu obsahu Společného strategického rámce**, vzhledem ke krátké lhůtě (3 měsíce) pro následné předložení partnerské smlouvy Komisi. Tato partnerská smlouva, ke které má ČR rezervovaný postoj, již musí zahrnovat ex-ante posouzení programových dokumentů.

ČR obecně **nepodporuje navržený koncept partnerských smluv s Komisí**, pokud by se jejich povaha z hlediska kompetencí Komise a členských států zásadněji odlišovala od současné praxe.

Co se týče **kondicionalit**, vzhledem ke skutečnosti, že řadu navržených kondicionalit nemůžeme přímo ovlivnit, považujeme tento prvek **za výraznou administrativní překážku a riziko při implementaci programu rozvoje venkova**.

ČR bude podporovat pouze ty podmínky, které splňují kritéria **přímé vazby na politiku rozvoje venkova**.

Co se týká **makroekonomických kondicionalit**, ČR nemůže podpořit makroekonomické kondicionality v podobě, v jaké je navrhuje Komise. Makrofiskální kondicionality by se neměly vztahovat na oblast makroekonomických nerovnováh, jejichž vývoj do značné míry souvisí s tržním prostředím a členské státy proto nemohou garantovat jejich stabilní vývoj. Makrofiskální kondicionality by měly být zaměřeny na státy, které mají vážné fiskální a/či makroekonomické problémy a dlouhodobě neplní své závazky plynoucí například z Paktu stability a růstu a zároveň nerespektují doporučení, které vydává EK za účelem konsolidace situace dotyčných států.

Návrh Komise na zavedení výkonnostní rezervy považuje ČR za problematický. Rozumíme snaze Komise zaměřit se na dosahování adekvátních výsledků, nicméně se domníváme, že tento systém nadbytečně zvyšuje administrativní zátěž.

ČR bude navrhopvat úpravu procesu přezkumu milníků, na jejichž základě by bylo možné pozastavit průběžné platby za skutečnosti, které resort zemědělství nemůže přímo ovlivnit.

III.

ČR bude proto prosazovat, aby systém milníků představoval motivující odměnu a nikoli hrozící sankci.

Návaznost nařízení pro rozvoj venkova na zastřešující nařízení činí nařízení pro rozvoj venkova méně srozumitelným a je obtížné rozeznat, které části zastřešujícího nařízení jsou obecného charakteru a které již specifické pro jednotlivé fondy.

EK přenáší povinnost zjednodušit systém implementace na členský stát, přičemž nový návrh nařízení, resp. požadavky na strategický přístup, programování, implementaci, finanční řízení a kontroly jsou výrazně komplikovanější než v nařízeních stávajících.

ČR vnímá pozitivně možnost flexibilní volby priorit a opatření podle potřeb členského státu. Zrušení stávajícího systému os na jednu stranu zefektivní programování, nicméně vnímáme riziko složitějšího vykazování příspěvku jednotlivých opatření k naplňování cílů jednotlivých priorit v rámci monitoringu i z hlediska vykazování finančního provádění.

Co se týká výčtu jednotlivých opatření, **navržená opatření korespondují s prioritami a potřebami ČR** v oblasti zemědělství a navazujících sektorů i v oblasti rozvoje venkovských území.

Klíčový význam bude mít podpora lidského potenciálu – přenos znalostí a zkušeností ve prospěch mladých zemědělců, vzdělávání a výměna osvědčených postupů a inovace.

Kladně vnímáme možnost investiční podpory zemědělským podnikům ke zvýšení celkové výkonnosti podniku, nicméně nesouhlasíme s jakýmkoli omezením velikosti podporovaného zemědělského podniku, ať už pro investice k podpoře restrukturalizace nebo zvýšení konkurenceschopnosti podniku, a to vzhledem k velikostní struktuře zemědělských podniků v ČR.

Vítáme možnost investiční podpory pro potravinářské podniky bez omezení velikosti podniku.

V návrhu nařízení bylo potvrzeno pokračování plateb, které kompenzují ušlý příjem a zvýšené náklady, zemědělcům hospodařícím v méně příznivých oblastech, kde má zemědělství specifický charakter a kde by za čistě tržních podmínek nebylo životaschopné. **ČR podporuje vymezení ostatních méně příznivých oblastí (LFA-O) na základě jednotných biofyzikálních kritérií**, která jsou nutnou podmínkou pro zajištění spravedlivého přístupu k vymezení těchto oblastí. **V této souvislosti ČR považuje za prioritní zachování současného rozsahu LFA** a vítá návrh přechodného období, po které bude oblastem vyloučeným z režimu podpory v důsledku provedené redefinice vymezení možné poskytovat postupně se snižující platbu. ČR by uvítala flexibilitu při rozhodování o platbách LFA na plochu dle vybraných kultur za předpokladu dodržení pravidel WTO. Požadavek smlouvy s WTO na omezení plateb je v návrhu zohledněn ve formě povinné degresivity plateb dle velikosti podniků v méně příznivých oblastech. **ČR by uvítala zavedení degresivity plateb pouze na dobrovolné bázi**, protože povinná degresivita by s ohledem na velikostní strukturu podniků v ČR byla diskriminační. V případě povinné degresivity by bylo vhodné kromě velikosti podniků zohlednit i vybrané výrobní náklady. **ČR upřednostňuje, aby tato platba byla v kontextu zjednodušení a redukce administrativní zátěže ponechána pouze ve II. pilíři.**

III.

S ohledem na zvyšující se poptávku společnosti po environmentálních službách považuje ČR za **zásadní pokračování agro-environmentálních opatření**, stejně jako možnost kompenzovat znevýhodnění zemědělcům hospodařícím v oblastech Natura 2000. Vzhledem k lepší transparentnosti oceňuje vyčlenění podpor ekologickému zemědělství z agro-environmentálních opatření a současně předpokládá, že bude i nadále jedním z nástrojů Programu rozvoje venkova. Jako přínosné vnímá povinnost nastavit systém vzdělávání v agro-environmentálních opatřeních, s tím, že pro zemědělce bude účast ve většině případů dobrovolná. Pro další nastavení výchozích pozic jednotlivých opatření bude důležitá **provázanost s ozeleněním I. pilíře**.

ČR vítá, že je v návrhu nařízení věnována zvláštní pozornost opatřením, která přispívají k zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně (opatření agro-environmentální-klimatická opatření a opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů).

V oblasti **lesnictví**, jehož úroveň, při zachování principů udržitelného rozvoje, silně participuje na všech stránkách rozvoje venkova, velmi vítáme zařazení investic ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů v návrhu nařízení o rozvoji venkova. V této souvislosti je pro ČR klíčové zahrnutí subjektů obhospodařujících státní lesy do okruhu příjemců (např. lesy poškozené v minulosti imisemi v Krušných horách a jiných oblastech jsou z velké většiny státní).

Za klíčové pro splnění cílů nařízení o rozvoji venkova považujeme investice do lesnické infrastruktury (zejména do lesní dopravní sítě), neboť zpřístupnění lesů je základním předpokladem pro konkurenceschopnost lesního hospodářství, posílení rekreační funkce lesa a nepřímo i zvyšování environmentální hodnoty lesů.

Pro platby v oblastech NATURA 2000 a v souvislosti s Rámcovou směrnicí o vodách jsou v okruhu příjemců zahrnutí pouze soukromí vlastníci lesů. Považujeme za nezbytné zahrnout i obce a jejich sdružení, které jsou z pohledu velikosti lesních majetků a podmínek pro jejich obhospodařování ve velmi podobném postavení jako soukromí vlastníci.

Vzhledem k tomu, že lesnictví je jednou z forem udržitelného využívání půdy, vítá ČR, že zůstává **zachována podpora na zalesňování půdy**, obnovení lesů poškozených přírodními katastrofami a příslušná preventivní opatření a podpora environmentálních služeb v oblasti ochrany lesa.

Pokud se jedná o zalesňování půdy, ČR by uvítala, kdyby z podpory nebyly vyloučeny veřejnoprávní subjekty a bylo možné zemědělcům nadále poskytovat náhradu za zalesnění zemědělské půdy. Zároveň ale podporuje prodloužení období z 5 na 10 let, po které je možné hradit náklady na péči o založený porost.

Klíčovou otázkou je rovněž **propojení a koordinace politik EU** zaměřených na regionální rozvoj a rozvoj venkova při poskytování **podpor pro malé a střední podnikání a základní služby a obnovu vesnic ve venkovských oblastech**.

Vzhledem ke skutečnosti, že zemědělství již není na venkově hlavní ekonomickou činností, stále větší část obyvatelstva dojíždí za prací mimo své bydliště. Hlavním problémem venkovských oblastí je proto udržení obyvatel v obcích – zabránění dalšímu zhoršování demografické struktury. K tomu, aby zejména mladí lidé neopouštěli venkovské oblasti, je potřeba zajistit **pracovní příležitosti na venkově**. Jako vhodný nástroj pro tvorbu pracovních příležitostí se ukazuje např. **diverzifikace podnikání** a podpora na úrovni zejména mikro

III.

a malých podniků mimo sektor zemědělství. Kromě pracovních příležitostí je třeba zajistit **i základní infrastrukturu a dostupnou občanskou vybavenost ve venkovských oblastech. Řešení tohoto problému považujeme za jednu ze zásadních priorit v rámci programu rozvoje venkova ČR.** Za naprosto nezbytné považujeme v této oblasti úzkou **koordinaci podpor** poskytovaných v rámci kohezní politiky a II. pilíře SZP, protože zdroje EZFRV jsou schopné pokrýt pouze určitou část veškerých potřeb venkova, kde EZFRV je ve svých cílech primárně orientován na malé investiční projekty.

Za přínosné považujeme rozšíření obsahu opatření spolupráce o širokou škálu druhů spolupráce (hospodářská spolupráce, spolupráce v oblasti životního prostředí a sociální spolupráce) mezi širokým spektrem potenciálních příjemců včetně zahrnutí pilotních projektů.

Vítáme rozšíření využití metody LEADER – podpory místních rozvojových strategií i v rámci ostatních fondů společného strategického rámce. Realizace metody LEADER napříč fondy společného strategického rámce zvýší synergický efekt projektů realizovaných prostřednictvím této metody. V rámci EZFRV budeme usilovat, aby metodou LEADER bylo pokryto celé venkovské území ČR. Za zcela zásadní považujeme vycházet ze stávající struktury místních akčních skupin v rámci EZFRV 2007-2013 a jejich právního základu z hlediska budoucích oprávněných příjemců ze všech fondů EU.

Nástroje v oblasti rizik a krizí považujeme za doplňkový nástroj na dobrovolné bázi členského státu. Domníváme se, že řízení rizik může představovat významné nároky na alokaci finančních prostředků v rámci II. pilíře. V oblasti řízení rizik a krizí tak ČR spíše preferuje rozšíření stávajících pravidel a současně efektivní využívání tržních opatření transformovaných do podoby záchranné sítě.

Návrh horizontálního nařízení

ČR nesouhlasí s návrhem snížení předběžného financování z EZFRV ze 7 % a 2 plátek na 4 % a 3 splátky, naopak navrhuje jeho zvýšení na 10 % ve 3 splátkách, případně zachování stávajících 7 %.

Návrh využívá v hojné míře delegované akty a svěruje tak výrazné pravomoci Komisi, jde zejména o podmínky pro platební agentury, pravidla pro certifikační agentury, ochranu finančních zájmů EU i některé otázky týkající se uzávěrky účtů. V této souvislosti ČR považuje za nutnou diskuzi o jejich oprávněném využití.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013

ČR nesouhlasí se zavedením jakýchkoliv opatření, která rozlišují úroveň podpory na základě uměle zvolených kritérií (na základě velikosti podniků), jako je **modulace** či stropování plateb.

3) Dopad na právní řád ČR:

Nařízení pro přímé platby vytvoří požadavky na změnu právního řádu především s ohledem na nezbytnost zavedení platebních nároků. V tomto směru bude nutné zcela nově zajistit jejich vymezení a způsob administrace návazně na komunitární legislativu (vydávání platebních nároků, jejich evidence, zajištění převoditelnosti mezi zemědělci, zajištění převoditelnosti v případě úmrtí apod.) Nařízení o rozvoji venkova může mít přeneseně dopad na právní řád ČR, a to zejména při plnění ex-ante kondicionalit pro schválení programového

III.

dokumentu Komisi. Jedná se např. o opatření na snížení doby pro založení podniku na 3 pracovní dny a náklady na 100 EUR, vnitrostátní opatření v období 2013 - 2020 podle čl. 3 rozhodnutí EP a Rady č. 406/2009/ES, o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů apod. – uvedené podmínky jsou součástí nařízení rozvoje venkova.

Aktuálně lze indikovat dopad na právní řád v podobě novely zákona č. 252/1997 o zemědělství ve znění pozdějších předpisů, přičemž rozsah další nezbytné legislativní úpravy není možné v současné době přesně specifikovat.

Vlastní implementace do českého právního řádu bude záležet na konkrétním schváleném legislativním rámci EU včetně prováděcích nařízení.

4) Dopad na státní rozpočet:

Legislativní návrhy mají dopad na státní rozpočet. V případě aplikace systému přímých plateb s využitím platebních nároků bude nezbytně nutné vytvořit zcela nový systém pro jejich administraci. V současné době není známa národní obálka pro rozpočet programu rozvoje venkova z EZFRV, nicméně za předpokladu stejného objemu finančních prostředků lze předpokládat na období 2014-2020 potřebu zajištění cca 80 mld. Kč ze státního rozpočtu na předfinancování účasti ČR na celkových veřejných výdajích z EZFRV. Požadavky na státní rozpočet bude třeba definovat nejen s ohledem na potřebu předfinancování celého rozpočtu Programu rozvoje venkova, ale i s ohledem na výši účasti státního rozpočtu kdy vyšší míra kofinancování EU je sice výhodná pro státní rozpočet, nicméně ve výsledném efektu snižuje celkový rozpočet programu na období 2014 – 2020.

Nepřímý dopad na státní rozpočet spočívá v odvozech vlastních zdrojů do rozpočtu EU. Podle současného systému vlastních zdrojů by se ČR podílela na financování celkového objemu SZP (386,9 mld. EUR v cenách r. 2011) ve výši cca 4,64 mld. EUR (podíl ČR na zdroji z HND je 1,2 %).

5) Další relevantní dopady (např. na ŽP, hospodářské, sociální, apod.):

Všechny dopady jsou popsány přímo v textu pozice.

6) Pozice EK a EP:

Soubor legislativních návrhů je předkládán Evropskou komisí.

Dne 12. 10. 2011 na půdě Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova proběhlo za účasti komisaře Ciolese oficiální představení legislativních návrhů a rovněž první výměna názorů. Vystoupivší koordinátoři politických frakcí označili reformu SZP za výzvu a vyjádřili připravenost k diskusi. Přednesený návrh je pro většinu poslanců dobrým výchozím bodem pro jednání. Nicméně opakovaně zaznělo, že definitivní rozhodnutí lze přijmout teprve tehdy, až bude jasný finální rozpočet, a tedy i jak se budou opatření reformované SZP financovat. Obecná struktura a cíle reformy jsou podle EP v pořádku, ale má výhrady ke způsobu realizace. Kladně byla hodnocena snaha o zjednodušení, lepší zacílení plateb a důraz na inovace. Názory poslanců se různí převážně v oblasti opatření pro životní prostředí a definice aktivních farmářů. Převládaly výhrady ke greeningu, zejména proti jeho rozsahu (30 % z národní obálky) či požadavku na ukládání 7 % půdy do klidu. Hrozí, že tyto faktory mohou snížit konkurenceschopnost evropské produkce. Navíc je podle mnohých krokem zpět, neboť nutnost prokazování nároků farmářů na podpory jen zvýší byrokracii. A na snížení její úrovně poslanci zvláště apelovali. Několik koordinátorů vyjádřilo znepokojení, jestli jsou

III.

navrhovaná opatření dostatečná. Nová SZP by měla obsahovat nový systém plateb a pobídek, který bude zahrnovat i sankce. Současný návrh SZP byl několikrát označen dokonce za nedostatečný pro zajištění potravinové bezpečnosti. Reforma by se měla detailněji zaměřit na definice a opatření vedoucí k zajištění potravinové bezpečnosti obecně a zvyšování konkurenceschopnosti vlastních farmářů a jejich výrobků nejen vůči třetím zemím, ale i na vnitřním trhu.

Dne 7. 11. 2011 proběhlo na půdě Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova EP společné setkání se zástupci Evropské komise a ministry zemědělství jednotlivých členských států. Díky mluvčích korespondovala s jejich reakcemi přednesenými v rámci říjnového zasedání Rady pro zemědělství a rybnářství.

7) Pozice členských zemí:

Představení návrhů a první výměna názorů proběhla na půdě Rady EU ve dnech 20. – 21. 10. 2011 v rámci zasedání Rady pro zemědělství a rybnářství. V následné diskusi většina ČS označila legislativní návrhy jako dobrý základ pro diskusi, pouze ES, UK a SK naznačily určité zklamání nad jejich směřováním. Většina ČS dále vyjádřila obavy z nárůstu byrokracie, kterou navržená opatření budou klást na producenty i státní orgány. Plánovanou konvergenci úrovně přímých plateb podpořily FR, PT a FI, přičemž RO, BG, EE, SK, LV, LT a CY ji spatřují jako málo ambiciózní. Naopak BE, MT, NL, LU, IT, EL a IE tuto myšlenku odmítají. SK, IE a PL se vyjádřily proti zavedení platebních nároků pro výplatu přímých plateb a pokračování systému platby na plochu (SAPS) pro jeho jednoduchost podpořily SK a PL. Přestože myšlenka výplaty finančních prostředků pouze aktivním farmářům sklidila všeobecnou podporu, řada ČS odmítla navrženou definici jako nevyhovující (HU, SE, SI, AT, SK, LU, LT, NL, EL a PL), pouze ES, IT a FI nesouhlasí s celkovým přístupem. Rovněž schémata pro mladé a malé farmáře byly většinou ČS kladně přijaty, určité výhrady vnesly SE, FI a DK, kteří je požadují na dobrovolné bázi. Kladný přínos pro citlivé sektory prostřednictvím plateb spojených s produkcí ocenily HU, BE, FR, FI, MT, SK a CY, na druhou stranu ES a SE se vyjádřily spíše ve smyslu omezení tohoto nástroje z důvodu nerovné aplikace napříč ČS. Zásadním kontroverzním tématem se stal greening, jehož navrženou podobu nepodpořily HU, ES, DE, AT, UK, SK, LU, IT, LT a PL, a to zejména z důvodu vysokých administrativních nákladů, které opatření bude implikovat. Rovněž navržená úroveň 7 % plochy pro ekologické účely byla ze strany UK, SK, LU a IE odmítnuta. Návrh na zastropování přímých plateb odmítly RO, UK, SK a i NL z důvodu nárůstu byrokracie.

Pokud se týká opatření ve II. pilíři, HU, BE, DE, EE požadují zachování stávající úrovně rozpočtu pro rozvoj venkova. UK a LV požadují objektivní alokace, LU zdůraznilo schopnost ČS čerpat. HU, BE, LT mají výhrady k výkonnostní rezervě. BE, EE, IE a AT považují strategický rámec za příliš složitý a těžko proveditelný systém. SE podporuje efektivní řízení přírodních zdrojů a zvýšení konkurenceschopnosti na venkově, dále navýšení finanční podpory na biodiverzitu, kvalitu vod a změnu klimatu. FR, SI, EE, UK kladou důraz na konkurenceschopnost evropského zemědělství. PT se staví negativně k omezení způsobilosti pro zavlažování. DE požaduje LFA platby ponechat ve II. pilíři. DE, FI, PT, AT zdůrazňují potřebu podpory na ochranu životního prostředí. RO a BG zdůrazňují rozmanitost jednotlivých ČS. AT podporuje ekologizaci evropského zemědělství, staví se negativně k navrženým kritériím LFA a předloží vlastní návrh redefinice. Pro SK je těžko přijatelná degresivita u LFA plateb. NL požaduje, aby v obou pilířích měly organizace producentů větší zodpovědnost. Dle IT jde návrh zcela opačným směrem, než jaké jsou potřeby zemědělců,

III.

postrádá flexibilitu pro ČS. Pro DK je klíčová udržitelnost zemědělství. PL postrádá zohlednění nových výzev.

Jednání se přenesou na úroveň pracovních skupin v Radě a výborů v EP.

8) Stav projednávání v Parlamentu ČR:

Doposud nebylo Parlamentem ČR projednáno.

9) Procedurální otázky: ---